

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3342/2021. (VII. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság Szegedi Ítéletábla Bpkf.I.312/2020/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdés alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be.
- [2] A Szolnoki Törvényszék 2020. április 23-án kelt 8.Bpk.172/2020/3. számú ítéletével a Nyírbátori Járásbíróság 2.Beü.235/2015/2. számú, a Szolnoki Törvényszék 8.Beü.290/2015/10. számú, a Szolnoki Törvényszék 6.Bpk.82/2019/5. számú, valamint a Szegedi Ítéletábla Bpkf.I.260/2019/7. számú ítéleteit hatályon kívül helyezte.
- [3] Az indítványozó vonatkozásában
- a Kisvárdai Városi Bíróság 9.B.411/2011/23. számú és a Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.202/2012/8. számú határozataival kiszabott 8 hónap börtönbüntetést,
  - az Ajkai Városi Bíróság B.563/2011/36. számú ítéletével és a Veszprémi Törvényszék 1.Bf.911/2012/6. számú határozatával kiszabott 3 év 6 hónap fegyházbüntetést,
  - a Ceglédi Járásbíróság 17.B.69/2012/81. számú és a Budapest Környéki Törvényszék 14.Bf.219/2013/13. számú ítéleteivel kiszabott 4 év 3 hónap fegyházbüntetést,
  - a Nyírbátori Járásbíróság 2.B.487/2011/42. számú ítéletével kiszabott 2 év fegyházbüntetést,
  - a Nyíregyházi Járásbíróság 16.B.1629/2012/76. számú és a Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.80/2014/3. számú ítéleteivel kiszabott 2 év 4 hónap fegyházbüntetést,
  - a Szolnoki Törvényszék 8.B.110/2013/67. számú és a Szegedi Ítéletábla Bf.II.348/2014/14. számú ítéletével kiszabott 12 év fegyházbüntetést
- összbüntetésbe foglalta. Az összbüntetés tartamát 15 év 3 hónap szabadságvesztés büntetésben állapította meg azzal, hogy azt fegyház fokozatban kell végrehajtani.
- [4] A Szegedi Ítéletábla 2020. augusztus 12-én jogerős Bpkf.I.312/2020/5. számú ítéletével az elsőfokú összbüntetési ítéletet megváltoztatta és az összbüntetés tartamát 15 év 7 nap fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre enyhítette.
- [5] Az indítványozó 2020. október 15-én az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, mert álláspontja szerint a Szolnoki Törvényszék 8.Bpk.172/2020/3. számú, valamint a Szegedi Ítéletábla Bpkf.I.312/2020/5. számú ítélete sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben, a XV. cikkben és a XXIV. cikkben foglalt jogait. Az Alkotmánybíróság felhívására az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. január 26-án érkezett beadványában kiegészítette azzal, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésre hivatkozást mellőzte, de jogalapként a IV. cikk (1)–(2) bekezdését is megjelölte.
- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [7] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Az indítványozó az elsőfokú bíróság közlése szerint 2020. augusztus 25-én vette át a Szegedi Ítéletábla támadott határozatát és 2020. október 13-án postára adta az Alkotmánybírósághoz címzett beadványát, így az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtotta be.

- [8] A panasz részben eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 27. § (1) bekezdés], a támadott bírósági határozatok megjelölését [Szolnoki Törvényszék 8.Bpk.172/2020/3. számú, valamint a Szegedi Ítéletábrla Bpkf.I.312/2020/5. számú ítélete]. A panasz tartalmazza az Alaptörvény sérelmi vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdést, a IV. cikk (1)–(2) bekezdést, a XV. cikk (1)–(2) bekezdést, a XXIV. cikk (1) bekezdést]. Az indítványozó – az Alaptörvény IV. cikk (1)–(2) bekezdés kivételével – indokolja azt, hogy a sérelmezett bírói döntések miatt ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz továbbá abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági határozatok alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat. Az Alkotmánybíróság szerint az indítványozó mint az alkotmányjogi panasz alapul szolgáló büntetőeljárás terheltje, értelemszerűen jogosultnak és érintettnek minősül, és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [9] Az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást az Alaptörvény IV. cikk (1)–(2) bekezdés tekintetében. Az indítványozó alkotmányjogi panasza ezért ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya az indítványi elem érdemi elbírálásának az akadálya [pl. 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]].
- [10] Az indítványozó szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt követelményeket. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben lehet alapítani, mégpedig a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén [3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3322/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [10]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]]. Az indítványozó azonban nem ezekre a körülményekre hivatkozik, így az alkotmányjogi panasz ezen eleme érdemi vizsgálatra nem alkalmas.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése azonban a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, tehát a panasszal támadott bírósági határozatok és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs alkotmányjogi összefüggés [pl. 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [6]; 3122/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [12] és 3124/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [13]]. Az indítványozó valószínűleg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra kívánta alapozni panaszának ezen elemét, ezért az Alkotmánybíróság azt tartalma szerint bírálta el.
- [12] Az Alkotmánybíróság vizsgálatát a továbbiakban az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében folytatta.
- [13] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] 3.1. Az indítványozó – álláspontja szerint – hátrányos megkülönböztetésben részesült, mert a bíróságok nem egyesítették ügyeit, nem állapítottak meg bűnhalmazatot, és nem alkalmazták a büntetéskiszabás elveit, így a vele szemben kiszabott összbüntetés tartama hosszabb lett azon elítéltekhez képest, akiknek a cselekményeit egy eljárásban bírálták el. Ezzel megsértették az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésben foglalt általános jogegyenlőségi szabályt.
- [15] Az Alkotmánybíróság következetes értelmezése szerint „[a] bírósági jogértelmezésnek, jogalkalmazásnak közvetlenül kell valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére vezetnie, nem pedig azáltal, hogy eltér bíróságok más ügyekben hozott döntéseitől” [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]]. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XV. cikkével összefüggésben rámutat, hogy gyakorlata szerint „a törvény előtti egyenlőség megsértésére önmagában az ítéletek ellentmondása miatt az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz nem alapítható” [3195/2016. (X. 11.) AB határozat, Indokolás [26]]. Önmagában tehát az a körülmény, hogy

- az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés eltér más ügyekben hozott bírói döntésektől, a bírói jogértelmezés alapjogi relevanciáját, és ezáltal a XV. cikk (1) bekezdés sérelmének a lehetőségét nem alapozta meg.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésre is hivatkozott és azt állította, hogy az eljáró bíróságok megsértették a vele szemben lefolytatott eljárás során a diszkrimináció tilalmát. Érvelése szerint azáltal, hogy a bíróságok nem egyesítették ügyeit, nem állapítottak meg bűnhalmazatot és nem alkalmazták ennek alapján a büntetékiszabás elveit, az „egyéb helyzet” alapján fennálló megkülönböztetést követték el az Alaptörvény IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz való joga vonatkozásában.
- [17] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy gyakorlata szerint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése az alapjogok egyenlőségét és a diszkrimináció tilalmát tartalmazza. Az alkotmányos szabály szerint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”. A tételesen felsorolt tulajdonságok mellett az „egyéb helyzet szerinti különbségtétel” fordulat nyújt garanciát ahhoz, hogy az előre nem látható, de a felsorolásban szereplő tulajdonságokhoz döntő hasonlóságot mutató helyzetben élő személyeket se érhesse hátrányosan sújtó különbségtétel. Ez a fordulat ad lehetőséget az Alkotmánybíróságnak arra, hogy a társadalom aktuális változásaira időszerűen reagálva mindig maga határozhassa meg, melyek a társadalom sérülékeny csoportjai, vagyis mely csoporthoz tartozók tekinthetők kiszolgáltatottnak, kirekesztettnek, illetve folyamatos, és indokolatlan hátránnyal sújtottaknak. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés ennek megfelelően egy nyílt felsorolást tartalmaz, ám ez a nyílt felsorolás korlátlanul nem bővíthető. Nem nyújt védelmet olyan személyeknek, akiket valamely szabály ugyan éppen hátrányosan érint, de mégsem diszkriminál. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésben garantált diszkriminációtilalom ugyanis csupán olyan élethelyzeteket ölelhet fel, amelyekben az emberek önazonosságát, identitását meghatározó lényegi tulajdonságuk miatt előítéllettel, vagy társadalmi kirekesztéssel néznek szembe. Vagyis a diszkrimináció-tilalom alkotmányos klauzulája elsődlegesen a társadalom személyben rejlő és tetszés szerint nem változtatható tulajdonság mentén elkülönülő csoportjainak védelmét szolgálja {3206/2014. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [27]–[29]}.
- [18] Az indítványozó által megjelölt körülmények, vagyis az, hogy nem egyesítették ügyeit, nem állapítottak meg bűnhalmazatot, továbbá nem vették figyelembe magatartásának és személyiségének pozitív irányú változását, nem az alkotmányos védelem megalapozásához szükséges ezen tulajdonságok fogalmi körébe tartoznak, így érdemi alkotmányos összefüggés hiányában a felsorolt körülmények nem vetik fel a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoznak meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [19] 3.2. Az indítványozó érvelése szerint az ügyében eljáró bíróságok az Alaptörvény XXIV. cikk – helyesen – XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát azzal sértették meg, hogy – az 1/2020. (I. 2.) AB határozat alapján, az összbüntetésbe foglalt ítéletei tekintetében elrendelt felülvizsgálat során – nem értelmezték megfelelően a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: régi Btk.) 93. §-ban foglalt szabályt, amely szerint az összbüntetés tartamát úgy kell meghatározni, mintha halmazati büntetést szabnának ki. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok ennek következtében – a 3/2002. Büntető jogegységi határozatra figyelemmel – lényegesen hosszabb tartamú összbüntetést állapítottak meg számára a törvényben előírtnál, mert nem vették figyelembe az eltelt idő alatt tanúsított együttműködését, tevékeny megbánását, személyiségének pozitív irányú változását. Véleménye szerint a 3/2002. Büntető jogegységi határozat ellentétes a régi Btk. 93. §-ban foglalt rendelkezéssel, amelyből álláspontja szerint az következik, hogy az összbüntetés során is alkalmazni kell a büntetékiszabás elveit, vagyis figyelembe kellett volna venni a büntetés alatt tanúsított pozitív magatartását és személyiségének pozitív irányú változását.
- [20] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben hangsúlyozza, hogy az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése egy processzuális alapjogot tartalmaz, amely elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti” {3181/2018. (VI. 8.) AB határozat, Indokolás [42]; 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseinek meghozatala során sem zárta ki, hogy az önkényes (*contra legem*) jogalkalmazás kivételes esetben, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének a megállapíthatóságára vezessen {vesd össze például: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}. Jelen ügyben azonban ilyen kivételes, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény nem merül fel. Önmagában ugyanis az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági ítélet jogi érvelését vitatja, nem alkotmányossági kérdés. Az indítványozó ezen észrevételei a számára

kedvezőtlen bírósági döntés törvényességi kritikáját tartalmazzák. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban pedig utal arra, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. Mindezek következtében az indítványozónak ezen kifogása nem támasztja alá a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét és nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.

- [21] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. július 6.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1753/2020.

